

ZIEKENHUIS OP ZEE

Elke dag sterven in Afrika duizenden mensen aan ziektes en aandoeningen die eigenlijk eenvoudig te behandelen zijn.

150 beroepen aan boord

U denkt dat u bij Mercy Ships niets te zoeken hebt omdat u geen verpleegkundige of arts bent? Dan hebt u het mis: aan boord van de 'Africa Mercy' is plaats voor meer dan honderd verschillende beroepen. De Vlaamse Diane Van Strydonck (77), professor emeritus wetenschappen aan de Universiteit Antwerpen, werkt in de keuken. "Sommigen verklaren me gek: een professor die fruit en groenten snijdt? Maar ik leer hier minstens evenveel bij als aan de universiteit."

"Carrière maken is niet het belangrijkste. Ik voel me hier even nuttig als aan de unief"

In België wordt ze aangesproken als "professor Van Strydonck", maar aan boord van de 'Africa Mercy' is het gewoon *maman*. Vrouwen met een gezonde leeftijd in West-Afrika altijd zo aangesproken: het is een teken van respect. En Diane Van Stry-

Diane (77): "Hier zijn mensen uit de hele wereld: Amerikanen, Europeanen, Afrikanen. We zingen, babbelen, lachen, de sfeer is altijd goed."

donck is met haar 77 jaar nu eenmaal inderdaad niet meer van de jongste. "Ik heb er geen enkel probleem mee", zegt ze, terwijl ze haar grijze haren onder een beschermkapje stopt. We

zijn in de keuken van de Africa Mercy, waar Diane's shift begint. Ze werkt in de 'koude' keuken, waar de salades worden gemaakt, de charcuterie wordt gesneden, groenten en fruit

worden geschild en geraspt. Elke dag opnieuw, voor driehonderd tot vijf-honderd man. Diane leerde Mercy Ships kennen via een documentaire van *National Geo-*

Onaanvaardbaar, vindt vrijwilligersorganisatie Mercy Ships, die daarom elk jaar tien maanden lang met een ziekenhuisschip voor anker gaat in de allerarmste landen en er gratis operaties aanbiedt. Onze reporter Annelies Roose ging aan boord in Kameroen, en maakte er kennis met bijzondere patiënten én enkele Vlaamse vrijwilligers.

Deel 2 en slot:
De Vlaamse professor die aan boord ajuinen snijdt en wortels raspt

OOK ZIJ ZIJN CRUCIAAL

Christina van der Zande

- 35 jaar
- Afkomstig uit Utrecht (Nederland)
- Is verpleegkundige
- Werkt in het palliatieve team, dat huisbezoeken buiten het schip doet
- Geeft praktische zorg en geestelijke steun aan terminaal zieken en hun families

"In de meeste Afrikaanse landen beseft men nog te weinig het belang van waardig en in goede omstandigheden sterven. Cynisch genoeg redeneert men "dat het niets opbrengt". Wij proberen dat idee te veranderen."

Mark Carew

- 53 jaar
- Afkomstig uit Canada
- Was jarenlang kapitein van olie-tankers wereldwijd
- Is nu kapitein van de Africa Mercy
- Zorgt ervoor dat het schip aan de veiligheidsvoorschriften blijft voldoen en houdt contact met passerende schepen

"Mijn carrière heeft zich grotendeels in Afrika afgespeeld. Ik heb veel armoede gezien, en heb dus niet getwijfeld toen ik over Mercy Ships hoorde. Met mijn diploma kan ik van elk schip het bevel voeren."

Larina Brink

- 29 jaar
- Afkomstig uit Michigan (VS)
- Is oogarts-assistente
- Werkt op de oogscreening-post
- Doet de eerste screening, die bepaalt of iemand verder wordt geholpen

"Wekelijks melden zich 1.600 mensen aan. Sommigen staan al van 4 uur in de rij. We kiezen ervoor en enkel cataract te opereren, omdat zo'n operatie niet lang duurt. Helaas moeten we daardoor 9 op 10 mensen wegsturen. Soms wordt er gevochten."

Alena Schmidt

- 31 jaar
- Afkomstig uit Hannover (Duitsland)
- Is burgerlijk ingenieur
- Werkt als receptioniste
- Wijst nieuwelingen aan boord de weg: patiënten en hun begeleiders, vrijwilligers, journalisten

"Mijn taak bevalt me erg. Doordat ik iedereen welkom heet, leer ik meteen ook iedereen kennen. Vaak ben ik de eerste persoon tegen wie een nieuweling spreekt. Vanachter mijn balie krijg ik de hele wereld te zien."

Reporter Annelies Roose verbleef vijf dagen aan boord van het schip. Ze blikt terug op een woelige week.

Het valt niet mee in Kameroen

Ik wist dat het zou gebeuren. Dat ik op een bepaald moment misselijk zou worden. Ik ben geen held als het aankomt op open wonden, ontstekingen en spuiten. Zodra op tv ook maar een druppel bloed te zien is, gaan mijn handen voor mijn ogen. Het vooruitzicht in Kameroen mensen met zware brandwonden, misvormingen en enorme tumoren te zien, had me nog voor mijn vertrek al een knoop in de maag bezorgd.

Wat ik niet had zien aankomen, is de gewelddige schaanthe die ik tegelijk zou voelen. De patiënten in de ziekenzaal hadden één voor één jarenlang afgezien. Waren vernederd en verstoten geweest, door hun echtgenoot, familie, of hele dorp. Mercy Ships had hen niet een nieuw leven bezorgd, hen eindelijk uit hun lijden verlost. En ik? Ik voelde me belaberd omdat ik een bebloed verband had gezien en iemand bebloed speeksel in een buidel had zien spuwen. Stiekem had ik zelfs al uitgezocht waar de emmers stonden, voor het geval dat.

En dan nog zeggen dat Anouska, de Vlaamse verpleegster aan boord, me de dag voordien had verzekerd dat het in Kameroen eigenlijk nog goed meevalt. Tijdens haar eerste verblijf op het ziekenhuisschip, zes jaar geleden in Sierra Leone, had ze pas menselijke drama's gezien. "Meer-maals heb ik toen vrouwen verzorgd wier twee borsten door rebellen waren afgehaakt. Ze hadden mogen kiezen: ofwel hun borsten, ofwel hun benen."

Sierra Leone, later Guinee en Madagaskar en nu Kameroen, hadden haar gehard: zoveel was duidelijk. Want neen, het valt niet mee in Kameroen. De bevolking krijgt levensbedreigende aandoeningen waarvan ik het bestaan niet afwist, door ondraaglijke redenen: er is geen geld voor een dokter of het ontbreekt die dokter aan de nodige kennis.

De vraag naar operaties is ook veel te groot voor wat Mercy Ships kan bieden: in tien maanden tijd kunnen 'slechts' 1.500 patiënten worden geopereerd, in de tand- en oogkliniek krijgen elke dag honderden mensen te horen dat ze niet kunnen worden geholpen.

Maakt dat van het werk van de honderden vrijwilligers een druppel op een hete plaat? "Je kunt nooit de hele wereld veranderen, maar wel het leven van één persoon", zegt ziekenhuisdirecteur Corné Blom. "De enige strijd die je verliest, is een strijd die je opgeeft." Als iets meevalt in Kameroen, dan wel de hoop die Mercy Ships er brengt.

Wanneer het schip voor anker ligt, kunnen de chirurgen opereren.

- Mercy Ships werd in 2010 actief in België, maar bestaat al sinds 1978
- De organisatie werd opgericht in Zwitserland, door het Amerikaanse koppel Don en Deyon Stephens
- In totaal werden in 55 verschillende ontwikkelingslanden al meer dan **84.000 levensbelangrijke operaties** uitgevoerd,
- In zes specialisaties, en kregen meer dan **147.000 mensen gratis tandzorg**
- Ook werden ruim 40.000 lokale medische professionals opgeleid, die na het vertrek van de organisatie de verzorging voortzetten
- De medische diensten die Mercy Ships in haar bestaan al leverde, hebben samen een waarde van **1,3 miljard dollar** (1,1 miljard euro)
- De organisatie krijgt geen subsidies en werkt volledig op basis van privégiften. De vrijwilligers betalen hun reis en verblijf volledig zelf
- De Africa Mercy, een oud Deens schip dat trein-

MEER DAN 80.000 GRATIS OPERATIES IN 40 JAAR

sporen vervoerde, is sinds 2007 operationeel, telt acht verdiepingen, en heeft vijf volledig uitgeruste operatiekamers en 400 vrijwilligers aan boord. Het is het vierde schip dat Mercy Ships sinds haar oprichting in vaart bracht. Momenteel wordt in China een vijfde schip gebouwd, dat naar verwachting in 2019 in gebruik zal worden genomen

- Aan boord is werk voor meer dan honderdvijftig verschillende beroepen: naast verpleegkundigen, artsen en chirurgen zijn onder meer ook schrijnwerkers, receptionisten, elektriciens, fotografen, leeraars, ramenwassers, ingenieurs en kapsters actief
- In Douala is Mercy Ships op meer plekken dan alleen de kade aanwezig. Onder meer de oog- en tand-screening, de oog- en tandkliniek en het HOPE-center (een opvangcentrum voor revalidatie) bevinden zich op verschillende locaties in het centrum van de stad

graphic die in het voorjaar op de Belgische televisie werd uitgezonden. "Na elke aflevering groeide het verlangen om me voor de organisatie in te zetten", zegt ze. "Eerst heb ik een paar donaties gedaan, maar uiteindelijk heb ik beslist om vier maanden aan boord te gaan."

Hallelujah

Kan een professor zich op een ziekenhuisschip niet 'nuttiger' maken dan met het snijden van ajuinen en het raspen van wortels? "Iedereen vraagt dat", grinnikt ze. "En ik had

inderdaad ook wel gevraagd om in het labo te werken. Maar iemand met mijn achtergrond konden ze niet gebruiken. In de keukens kon ik wel aan de slag, en koken is een van mijn grootste passies. Ik heb niet getwijfeld. Het zal me worst wezen wat de mensen denken. Carrière maken is niet het belangrijkste in het leven. Ik leer hier minstens evenveel bij als aan de universiteit, en voel me even

Het werk is bovendien fijn. "Hier zijn mensen uit de hele wereld: Amerikanen, Europeanen, Afrikanen. We babbelen, lachen, zingen, de sfeer is altijd goed. Alleen als te veel religieuze gezangen worden gezongen, haak ik af. Een keer heb ik een jongen die maar *Hallelujah* bleef zingen gevraagd of zijn moeder hem nog andere woorden had geleerd."

Het rauwe Afrika

"Diane is de beste", zegt Emelia (26) uit Ghana. "Ze is zoals mijn oma: grappig, maar tegelijk ook heel slim."

INFO

Nog tot en met zondag 10 december zijn in Antwerpen twee tentoonstellingen over Mercy Ships te zien. 'People of Mercy' van fotograaf Stephan Vanfleteren toont de bezoeker in het ruim van binnenschip de 'Lauranda', op de kade naast 'Het Steen', een reeks portretten van patiënten (toegang: 6 euro), terwijl 'Stories of Mercy' in het Havenhuis een overzicht van de organisatie zelf brengt (toegang: gratis).

GEEF DIT KIND ZIJN LACH ÉN LEVEN TERUG

mercyships.be

☒ Ja, ik stort 40 euro* op BE70 0016 0879 6025

* Fiscaal aftrekbaar

